

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoPs/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4424201256
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4424201256.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Blanky Podmajerskej v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C., D. E. XXXX/XX, zastúpenej spoločnosťou JUDr. Michal Miškovič – advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Palisády 32, 811 06 Bratislava, IČO: 47 255 846, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a o ustanovenie opatrovníka F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. XXX, v konaní zastúpenému opatrovníkom G. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H., C. XXXX/XX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7Ps/8/2024-43 zo dňa 7.5.2024 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 4.3.2024, sa navrhovateľka – dcéra opatrovanca domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by bola opatrovancovi F. B. ustanovená ako opatrovníčka, ktorá by bola oprávnená a povinná opatrovanca zastupovať vo všetkých právnych úkonoch, predovšetkým v styku s úradmi; preberať všetky doručované zásielky, listiny, rozhodnutia a iné písomnosti adresované opatrovancovi, vrátane tých, ktoré sú určené do vlastných rúk a reagovať na ne; v potrebnom rozsahu udeľovať informovaný súhlas, prípadne nesúhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti opatrovancovi, v potrebnom rozsahu rozhodovať o jeho umiestnení v zdravotníckom zariadení a zariadení sociálnych služieb; konať v mene a na účet opatrovanca pred orgánmi štátnej správy – samosprávy a ďalšími orgánmi verejnej správy, súdmi a inými orgánmi verejnej moci, pred finančnými inštitúciami a tiež neštátnymi a súkromnými organizáciami vrátane regulovaných subjektov; podávať v mene a na účet opatrovanca žiadosti a návrhy vo veciach peňažných príspevkov a štátnych sociálnych dávok, konať pred zdravotnou a sociálnou poisťovňou; konať za opatrovanca v pracovno – právnych vzťahoch; nakladať s finančnými prostriedkami opatrovanca v hotovosti i s pohľadávkami na účte v banke, vykonávať výbery, prevody a iné bankové operácie, preberať finančné a iné majetkové plnenia (vrátane dôchodku a iných sociálnych dávok); zabezpečovať plnenie povinností opatrovanca spojených s jeho vlastníckym právom; hospodáriť a nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom opatrovanca alebo inak spravovať jeho majetok, vrátane uzatvárania zmlúv o prevode vlastníctva k veciam opatrovanca, pričom ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu; uplatňovanie a vymáhanie nárokov zo spôsobených majetkových a nemajetkových ujmov opatrovancovi, a to súdnou ako aj mimosúdnou cestou; zastupovať opatrovanca pri uzatváraní zmlúv a dohôd; v prípade odôvodnenej potreby udeľovať vhodným tretím osobám plnú moc na vybavenie konkrétnej záležitosti opatrovanca v rozsahu toho rozhodnutia (uznesenia). Ďalej žiadala, aby jej ako

navrhovateľke bola uložená povinnosť bezodkladne oznámiť súdu zmenu pomerov alebo odpadnutie dôvodov, pre ktoré by bolo toto neodkladné opatrenie nariadené. Taktiež navrhovala, aby jej ako opatrovníčke bola uložená povinnosť každoročne vždy k 30.6. a k 31.12. za predchádzajúce polročné obdobie predložiť súdu správu o majetku opatrovanca a o jeho zdravotnom stave a po skončení funkcie opatrovníčky by jej bola uložená povinnosť predložiť súdu v lehote 30 dní záverečný účet zo správy majetku. O trovách konania žiadala rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3.

Podaný návrh odôvodnila tým, že jej otec (opatrovanec) bol priamym účastníkom dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 5.1.2024 v Zlíne v Českej republike. Menovaný bol z miesta nehody prevezený do Krajskej nemocnice v Zlíne a následne odtiaľ dňa 19.3.2024 prevezený na územie SR do zariadenia AGEL CLINIC, s.r.o. v Bratislave. Uviedla, že jeho stav je naďalej veľmi vážny, má poranenú krčnú miechu, viacpočetné zlomeniny panvy, prekonal otras mozgu a podstúpil tracheostómiu. Okrem toho má narušené prehĺtanie a jeho snaha o artikuláciu je neúspešná. Vie síce vnímať okolie a zareagovať na niektoré podnety (napr. na požiadanie lekárov otvoriť alebo zatvoriť ústa, či oči alebo vyplaziť jazyk), nie je však schopný hýbať končatinami, nie je schopný vysloviť slovo alebo utvoriť vetu. Pokiaľ ide o jeho zdravotný stav, tak lekári uviedli, že jeho prognóza do budúcnosti je skôr nepriaznivá. Ďalej uviedla, že jej otec ako osoba dopravnou nehodou závažne zasiahnutá na zdraví a živote má postavenie poškodeného v trestnom konaní, tento však nie je schopný sám uplatňovať svoje práva a s poukázaním už na popísané obmedzenia a ani sa nechať zastúpiť inou osobou vo forme udelenia splnomocnenia na potrebné úkony. Rovnako ako si nemôže zvoliť kvalifikovaného právneho zástupcu, tak nemá možnosť splnomocniť ani niektorého z členov svojej rodiny, ktorí by mu vďaka pomáhali s vybavovaním jeho ostatných záležitostí. Z tohto dôvodu bol preto podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti ďalej uviedla, že je osvedčená danosť naliehavej potreby predbežnej úpravy pomerov u otca, s tým, aby boli čo najrýchlejšie a najefektívnejšie chránené jeho práva a oprávnené záujmy, a to predovšetkým so zohľadnením jeho fyzickej (telesnej) a rečovej indispozície. Poukázala na to, že jej otec je úplne odkázaný na starostlivosť inej osoby pri zabezpečovaní svojich biologických aj sociálnych potrieb, pričom vyžaduje 24 hodinovú komplexnú ošetrovateľskú a rehabilitačnú starostlivosť ako aj enterálnu výživu. Nariadením neodkladného opatrovania v navrhovanom znení sa dá dosiahnuť trvalá úprava pomerov medzi navrhovateľkou a otcom v súlade s § 336 ods. 1 veta druhá Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), a preto nevidí dôvod ako zmysluplné pokračovať v konaní (o ustanovenie opatrovníka) ako o veci samej, pretože výrok meritórneho rozhodnutia v takom konaní by bol totožný s výrokom navrhovaného neodkladného opatrenia.

4.

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 324 ods. 1, § 325 ods. 1,2, § 329 ods. 1,2 CSP ako aj § 360 ods. 1,2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) a vecne tým, že procesný postup, ktorý sa uplatňuje pri obmedzení spôsobilosti osoby na právne úkony je pomerne zložitý (nutnosť vidieť osobu, nutnosť ustanoviť procesného opatrovníka, možnosť osoby zvoliť si dôverníka), pričom tento postup nie je možné dodržať v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, a to vzhľadom na lehotu, v ktorej musí súd o neodkladnom opatrení rozhodnúť. V tejto súvislosti súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že neodkladné opatrenie nie je inštitútom na dosiahnutie skoršieho rozhodnutia vo veci. Navrhovateľka podala návrh vo veci samej – návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony ohľadne svojho otca, v ktorej veci súd vykoná dokazovanie pribatím znalca za účelom posúdenia jeho zdravotného stavu, pričom bude skúmať všetky rozhodujúce skutočnosti ohľadom schopnosti posúdenia dosahu, dôsledkov a významu jeho konania tak, aby to bolo v jeho prospech a v jeho najlepšom záujme. V odôvodnení rozhodnutia bolo ďalej uvedené, že pokiaľ by súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, bezdôvodne by zasiahol do všetkých oblastí existencie a fungovania menovaného, a to bez osvedčenia potreby a nutnosti takéhoto zásahu do jeho osobných a majetkových práv (bez ohľadu na to, či sa jedná o bežné alebo podstatné veci). V tejto súvislosti ďalej prvoinštančný súd uviedol, že z návrhu nevyplýva žiadny konkrétny a naliehavý dôvod, pre ktorý by bolo nutné ustanoviť opatrovníka neodkladným opatrením, najmä keď je menovanému priebežne poskytovaná potrebná zdravotná starostlivosť. Za tohto stavu preto neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto súd prvej inštancie návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

5.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka z dôvodu subsumovaných do § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g), h) CSP, pričom uviedla, že na Okresnom súde Nové Zámky prebieha konanie vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony jej otca pod č.k. 7Ps/8/2024, pričom s týmto konaním je spojené konanie o ustanovení opatrovníka. Nesúhlasila so súdom prezentovaným právnym názorom, ktorý pôsobí na ňu zmätočne, pretože práve prijatím nových civilných kódexov sa priamo v normatívnom texte zaviedla možnosť v odôvodnených prípadoch nariadiť neodkladné opatrenie, ktoré vyrieši vec konečným spôsobom. V tomto smere poukázala na konkrétnu súdnu prax iných súdov, keď napríklad uznesením Okresného súdu Bratislava II z 25.2.2022, č.k. 59Ps/3/2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola navrhovateľka vo veci ustanovená ako opatrovníčka pre svojho synovca, ktorého zdravotný stav bol veľmi vážny až život ohrozujúci, pričom súd mal za to, že jeho zdravotný stav je nepochybne dôvodom na postup podľa § 29 Občianskeho zákonníka, pretože nie je schopný písomne ani verbálne prejavíť svoju vôľu, nemôže teda spravovať svoj majetok, vybavovať svoje záležitosti, uplatňovať svoje nároky a obhajovať svoje záujmy. Obdobne, vo veci prejednávanej na Okresnom súde Košice okolie pod č.k. 19P/30/2019 bolo dňa 28.2.2019 nariadené neodkladné opatrenie o ustanovení opatrovníčky navrhovateľkinej matke, ktorá utrpela pri dopravnej nehode vážny úraz hlavy, pričom jej stav bol natoľko vážny, že menovaná bola hospitalizovaná na jednotky intenzívnej starostlivosti, nekomunikovala s okolím, nemala takmer žiadnu hybnosť. Jej ošetrojúci lekári sa vyjadrili, že tento stav môže trvať rôzne dlhú dobu. Súd v danej veci dospel k názoru, že je potrebné za matku vybavovať rôzne záležitosti a zastupovať ju. Z návrhu tam uvedenej navrhovateľky a priloženej lekárskej správy pre súd vyplynuli skutočnosti, pre ktoré bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenia na ustanovenie opatrovníka tak, ako to uviedla daná navrhovateľka v podanom návrhu. Zdravotný stav menovanej bol zdokladovaný v lekárskej správe, ktorú k návrhu pripojila, a preto súd nemal pochybnosti o pravdivosti tvrdení navrhovateľky a návrhu bolo vyhovené. Súd bol tiež názoru, že nie je potrebné viesť konanie vo veci samej, pretože nariadené neodkladné opatrenie bude trvať po dobu nevyhnutnú, t.j. po dobu trvania nepriaznivého zdravotného stavu u posudzovanej osoby súd neuložil navrhovateľke povinnosť podať návrh vo veci samej. Ďalej uviedla, že načrtnutý rozsah úkonov, ktoré súd mieni v danej veci realizovať, ako aj ich časová náročnosť (osobitne pri dokazovaní pribratím znalca za účelom posúdenia zdravotného stavu otca) podľa nej svedčí v jej prospech, a preto je potrebné poskytnúť účastníkom predmetného konania rýchlu, i keď dočasnú úpravu ich právnych a faktických pomerov. V kontexte tejto parciálnej otázky navrhovateľka poukázala na uznesenie Okresného súdu Lučenec z 2.4.2019, č.k. 10Ps/10/2019 vydané v konaní o ustanovení opatrovníka, v ktorom tam uvedená navrhovateľka súčasne požadovala obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojmu manželovi (opatrovanému), pričom súd o tejto časti návrhu nerozhodoval s odôvodnením, že jej manžel nevníma, nereaguje na podnety, nerozpráva, s ohľadom na svoj vážny zdravotný stav vyžaduje celodennú starostlivosť, preto nie je predpoklad, že by mohol vykonávať právne úkony, ktorým v aktuálnom stave nerozumie a tak o obmedzení spôsobilosti na právne úkony nerozhodol. K návrhu navrhovateľka predložila potrebné lekárske správy príslušných zdravotníckych zariadení, v ktorých bol jej otec doteraz umiestnený a ktoré do detailov dokumentovali vývoj jeho zdravotného stavu a z ktorých vyplýva, že snaha o artikuláciu je u jej otca neúspešná, nedá sa mu porozumieť a bez spontánnej hybnosti končatín. Jeho vedomie je kolísajúce, strieda fázy čulosti, kedy je schopný kývnutím hlavy odpovedať na jednoduché otázky, fixuje pohľad, fázy nepokoja, kedy nereaguje adekvátne a fázy hlbokého spánku, nie je možné s ním nadviazať kontakt na dlhšiu dobu, pri vedomí je stále prítomný výrazný automatický pohyb jazyka. V závere svojho odvolania navrhovateľka uviedla, že právne vzťahy otca, do ktorých vstúpil v čase pred nehodou nemajú „pauzu“ a čokoľvek v nich vyvstane je a bude potrebné pohotovo riešiť. Známym faktom je aj ten, že plynutie premlčacích lehôt týkajúcich sa majetkových a nemajetkových nárokov otca navrhovateľky nie je pozastavené, tento má mať postavenie poškodeného v trestnom konaní, pričom za tohto jeho zdravotného stavu ho nie je možné ani zastupovať. Ďalej uviedla, že je frustrovaná z celej situácie, keď popri každodenných obavách o život svojho otca sa musí spoľahnúť len na súcit a porozumenie príslušných úradných osôb, ktoré v medziach svojich právomocí jej chcú byť nápomocné pri riešení podobných záležitostí, či už pri kontakte s poisťovňou, resp. s daňovým úradom atď.. Poukázala tiež na to, že ostáva pre ňu nezrozumiteľným, či práve rozsah úkonov, v akom navrhla konať v mene a na účet otca, má byť príčinou, pre ktorú chce súd obmedzovať jeho spôsobilosť na právne úkony. K tomuto uviedla, že súd nie je viazaný návrhom účastníka konania, môže ho moderovať a to aj takým spôsobom, že ho prekročí (ustanovenie § 40 v spojení s § 23 ods. 2 a § 272 až 277 CMP), ale tiež nemusí vyhovieť celému navrhovanému rozsahu práv a povinností ustanovenej opatrovníčky a patrične ho môže zúžiť, čo znamená, že nebolo nevyhnutné zamietnuť jej celý návrh. Ďalej uviedla, že predložila odkaz na niekoľko neodkladných opatrení nariadených súdmi v obdobných veciach, kde bol určený rozsah zastupovania opatrovanca opatrovníkom podobne obsiahly. Dokonca aj

Okresným súdom Nové Zámky bolo v inom konaní iných účastníkov nariadené neodkladné opatrenie (uznesenie z 17.9.2021, č.k. 16Ps/10/2021) týkajúce sa ustanovenia tam uvedenej navrhovateľky jej opatrovníčky jej synovi, pretože bolo preukázané, že utrpel v dôsledku dopravnej nehody mimoriadne vážne zranenia viacerých dôležitých orgánov vrátane mozgu. Jej syn bol v čase podávania návrhu pri vedomí, bol schopný jednoduchých konverzácií, vedel vyjadriť základné potreby a želania, ale naďalej bol hospitalizovaný v nemocnici a jeho fyzická kondícia mu neumožňovala bez pomoci opustiť lôžko. Nariadeným neodkladným opatrením bolo navrhovateľke umožnené svojho syna ako opatrovaného „zastupovať vo všetkých právnych úkonoch, zároveň je oprávnená preberať všetky doručované zásielky, listiny, rozhodnutia a iné písomnosti adresované menovanému a ktorá je tiež oprávnená menovanému ako poškodenému v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Nových Zámkoch pod ČVS: ORP-413/1-VYS-NZ-2021 v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorá sa stala dňa 6.6.2021 na ulici Andolská v Nových Zámkoch – konkrétne na výpadovke/hlavnej ceste v smere z Nových Zámkov do obce Andovce, približne 200 m od stavebnín BAUTEKO, zvoliť ako splnomocnenca zástupcu z radov advokátov zapísaných v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou s tým, že pre platnosť právnych úkonov, ktoré nie sú bežnou vecou je potrebné schválenie súdu.“ Pre objektívnosť uviedla, že tu označeným opatrením súd nevyriešil vec konečným spôsobom, ale jeho trvanie naviazal na právoplatné skončenie konania vo veci samej (a to konania o ustanovenie opatrovníka – nie konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony). Žiadala preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu zo dňa 18.4.2024, doručeného súdu dňa 21.4.2024.

6.

Na základe výzvy odvolacieho súdu sa v predmetnej veci vyjadril F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. XXX, ktorý bol opatrovancovi ustanovený ako opatrovník pre účely súdneho konania. Tento uviedol, že je synom opatrovanca a ďalej dodal, že skutočnosť, ktoré uvádza jeho sestra ako navrhovateľka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj v odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie ohľadne jeho zdravotného stavu a ďalších vecí sa zakladajú na pravde. Jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vníma ako dôvodný a súhlasí s tým, aby bolo jej návrhu vyhovené.

7.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie, postupom bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

8.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov a ani neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia.

10.

Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo), ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia, nemusí byť nepochybne preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy

neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodíť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom je vždy potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ.

11.

Účelom neodkladného opatrenia je spravidla dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútnych, či akútne hroziacich zásahov do práv, či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov.

12.

Odvolačný súd považuje za potrebné v predmetnej veci uviesť, že konaním o spôsobilosti na právne úkony možno výrazne a závažným spôsobom zasiahnuť do prirodzených práv človeka, v demokratickej spoločnosti sú preto kladené zvýšené požiadavky na súdy, aby starostlivo, zodpovedne, precízne a spravodlivo chránili hodnoty, aké reprezentujú podstatu ľudskej bytosti – jej slobody. V konaní o spôsobilosti na právne úkony musí súd vždy posudzovať, ako sa faktické postihnutie človeka prejavuje v jeho každodennom živote, akým spôsobom ho obmedzuje, či ohrozuje, pričom musí aplikovať zásadu primeranosti. Inštitút obmedzenia, či pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, nie je sankciou dotknutej osoby, ale opatrením slúžiacim predovšetkým na ochranu záujmov fyzickej osoby, ktorá pre svoj duševný stav nie je schopná robiť s dostatočnou vlastnou zodpovednosťou právne úkony a rovnako sa jedná o ochranu osôb, ktoré s takýmito fyzickými osobami vstúpili do právnych vzťahov. Obmedzenie, či pozbavenie spôsobilosti na právne úkony je opatrenie, ktoré predstavuje nevyhnutné obmedzenie, ktoré môže trvať iba po nevyhnutnú dobu, dokiaľ dôvody, ktoré k obmedzeniu alebo zbaveniu spôsobilosti na právne úkony viedli, trvajú. Znamená to, že výsledok konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony má primárne zabezpečiť ochranu osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná.

13.

Z ustanovenia § 325 ods. 1 CSP vyplýva, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery. Potreba úpravy týchto pomerov musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti, ktorý treba celkom inak vnímať v mimosporovom konaní ako v konaní sporovom. V danom prípade prípadné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony bude preukazované skutočnosťami, ktoré budú právne posúdené až v závere konania v rozhodnutí vo veci samej, a nie už v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako si to nesprávne vykladá navrhovateľka. Prípadné nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony by sa natoľko odchýlilo od účelu a podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, že by tým bol zásadne popretý účel a význam ustanovení Civilného mimosporového poriadku o neodkladnej ochrane, čo v tomto prípade znamená popretie základného práva opatrovanca na súdnu ochranu ako účastníka konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri tvorbe podkladu rozhodnutia a v procese dokazovania má v takýchto konaniach zásadný význam znalecké dokazovanie, ktoré je jedným z ťažiskových dôkazných prostriedkov.

14.

Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, za ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/3/2010 zo dňa 29.07.2010).

15.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnuté zamietajúce uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil pre nesplnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia.

16.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).